

Перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні: регіональні аспекти. Збірник тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 22 березня 2013 року Умань, «Візаві», 2013. – 314 с. – С.82-84.

Сонько С.П.

Доктор географічних наук, професор завідувач кафедри екології та безпеки життєдіяльності Уманського національного університету садівництва, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ГЕОІНФОРМАТИКА ЯК НОВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ У ТУРИЗМІ

Розвиток туристичної діяльності, особливо її «зеленого» напрямку, притаманний регіонам зі збереженим довкіллям, як правило в межах природоохоронних, заповідних територій. Туризм в таких регіонах формує суттєву частину місцевої економіки, а прискорення його розвитку можливе шляхом популяризації власного рекреаційного потенціалу через поширення відомостей в існуючих інформаційних системах. Такий підхід має безперечний вплив на формування системи цінностей регіону в свідомості суспільства, тому важливим аспектом розвитку цієї галузі є створення об'єднаної інформаційної платформи з просторово-часовою прив'язкою. Характерною рисою екотуристів є глибока зацікавленість у детальній інформації про природні особливості даної місцевості або країни, про процеси що відбуваються у природі і ті що пов'язані з екологією у самому широкому сенсі. Серед цих людей користуються великою популярністю створені за допомогою геоінформаційних систем науково-освітні карти, що відображають розповсюдження рослинних і тваринних співтовариств, окремих видів рослин і тварин, ареали ендеміків та ін. Така інформація може виявитись корисною як для екологічної освіти так і для туристичних агенцій [2]. Більше того, володіння геоінформаційними технологіями дає змогу долучитись до таких поки що екзотичних, але дуже

перспективних видів туризму як Інтернет-туризм та віртуальний туризм, особливо людям з обмеженими фізичними можливостями. І тут безальтернативним робочим і дослідницьким інструментом є геоінформаційне картографування, а конкретним, практичним продуктом є ГІС (геоінформаційна система)[1].

Географічні інформаційні системи складаються з таких блоків: база даних, програмне забезпечення, технологічне обладнання (комп'ютери, сканери, монітори, принтери та ін.). Первинна інформація для баз даних може бути текстовою, табличною, графічною. Вона може представлятись у формі карт, аерофотознімків, космічних зображень, даних GPS-приймачів, схем, діаграм і т. д. Геоінформаційні технології реалізуються у туризмі переважно у вигляді географічних баз даних, створення та керування якими здійснюється із середовища професійних ГІС типа «MapInfo- Prof», «Arc View», «Auto Desk» та ін. Географічна база даних - значна кількість однорідних, певним чином структурованих, просторово розподілених даних з конкретної предметної галузі, які зберігаються на конкретних носіях. Іншими словами, географічна база даних – це архів, в якому зберігається географічна, просторово розподілена інформація.

Упродовж останніх років в Україні на державному рівні введені в дію державні кадастри природних ресурсів: земельний, лісовий, водний, містобудівний (населених пунктів), родовищ і проявів корисних копалин, природних територій курортів, природних лікувальних ресурсів, територій та об'єктів природно – заповідного фонду, тваринного світу, регіональних кадастрів природних ресурсів. Як видно з наведеного переліку саме такі дані кладуться в основу туристичних баз даних з географічною прив'язкою.

Проте, зважаючи на кошовність користування ліцензійними версіями професійних ГІС, дуже часто новітні технології залишаються не використаними. Автором впродовж доволі тривалого періоду розробляється спрощений варіант географічних баз даних – елементарні ГІС, які вже

реалізовані у декількох освітніх та туристичних проектах [3,4,5,6]. Переваги використання методики елементарних ГІС полягають у наступному:

- пропонується методика сполучає в собі риси геоінформаційної системи і окремо - електронної карти. Позитивною рисою цієї методики є певна простота поповнення та зв'язування з географічною основою нової атрибутивної інформації;

- елементарна ГІС, легко копіюється і не потребує багато місця на жорсткому диску;

- елементарна ГІС чітко показує результати проведеної підготовчої роботи по розробці окремих маршрутів у вигляді електронної карти, а гіперпосилання вказують на інформацію про окремі туристичні об'єкти;

- важливою перевагою елементарних ГІС є їх відкритість (формат документу «Word»), тобто, інформацію про туристичні ресурси можна накопичувати, систематизувати, а також змінювати з вимогами часу (старіння інформації, неточності);

- відкрита елементарна ГІС у поєднанні з базою даних краєзнавчих ресурсів на порядок вище ніж звичайна література з краєзнавства, або карта.

Список використаних літературних джерел: 1.Дорожинський О.О., Колб І.В., Дорожинська О.В. Фотограмметрія геоінформатика дистанційне зондування в дослідженнях культурного ландшафту. / Геодезія, картографія і аерофотознімання. Вип. 71. 2009. – С.108-121.; 2. Основы геоинформатики. В 2-х книгах. Кн.2 Под ред.проф.В.С.Тикунова.- М.:Академия, 2004.- 480 с.; 3.Сонько С.П., Голубкіна О.М. Від елементарної геоінформаційної системи до створення відкритої регіональної географічної бази даних./ Україна: географічні проблеми сталого розвитку. Т.IV. Київ: Обрій,2004.- С.165-167.; 4.Сонько С.П., Косенко Ю.Ю. Дослідження екологічного змісту об'єктів туризму Черкаської області з метою створення ГІС./ Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Актуальні екологічні та агробіологічні проблеми Середнього Придніпров'я в контексті сталого розвитку». //Редкол.:Т.С.Нінова (відп.ред.) та ін..- Черкаси: ФОП Белінська О.Б.,2012.- 242 с.- С.192-195.; 5.Сонько С.П., Мазуренко Ю.Ю. Використання методики елементарних ГІС для створення географічної бази даних з сільського екотуризму./ Збірник тез міжвузівської наукової конференції «Екологія – шляхи гармонізації відносин природи та суспільства». Умань, 2009.- С.88-89.; 6.Сонько С.П. Інтернет-проект відкритої регіональної географічної бази даних./ Вісник Дніпропетровського національного університету. Серія геологія, географія. Випуск 5., 2003. - С.106-117.